

HECE

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-210X

Yıl: 29 Sayı: 340

Nisan 2025 (Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Ulusal

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Ömer Faruk Ergezen

Yayın Yönetmeni
Hatice Bildirici

Yayın Kurulu
Âtîf Bedir, Eyyüp Akyüz, Faruk Uysal, İbrahim Demirci,
Özlem Güner

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1 Kızılay/Ankara

İletişim
Tel: (312) 419 69 13 Fax: (312) 419 69 14
www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr, bilgi@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Son Okuma: İbrahim Demirci

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: www.sarakusta.com.tr

Baskı: Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri San ve Tic.Ltd.Şti.
Bahçekapı Mah. 2477. Cadd. No:6 Etimesgut/Ankara

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

2025 Yılı Abonelik Bedeli:

Hece Dergisi: 3.560 TL

Heceöykü: 1.459 TL

Hece Dergisi+Heceöykü: 4.015 TL

Hece Dergisi Kurumsal: 6.800 TL

Heceöykü Kurumsal: 3.900 TL

(2025 Yılı Dergi Aboneliğine 2025 Özel Sayıları Dâhildir.)

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

İlkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.03.2025

İÇİNDEKİLER

5 AVLU DA KARŞILAMA

Hatice Bildirici, 5

6 İLLÜSTRASYON

Zeynep Hilal Özder, 6

7 EŞİK

İbrahim Demirci, "Bir Yürüyüş Eyleyelim!", 7

8 ŞİİR

İhsan Deniz, Jumbo, 8

Hüseyin Atlansoy, Dört Taç Sultanlığı, 11

Faruk Uysal, Âşık Paşa, 12

Cevdet Karal, Narkoz, 14

Ali K. Metin, Büyük Ötenazi, 15

Eyyüp Akyüz, Kırk Adım Bir Çağrı, 16

Ahmet Edip Başaran, Söz Siperi, 17

Mustafa Köneçoğlu, Dönüşlülük Zamiri, 18

Yunus Emre Altuntaş, Mogadişu Semalarında Üçbuçuk Karga, 19

Mustafa Uçurum, Kuvvetli Bir Yalnızlık, 21

Mahmut Hatunanaoğlu, Kıralk Kabil, 22

Burhan Tuz, Gölge Kadar Konuşmak, 23

25 ÇEVİRİ ŞİİR

Robert Frost, Gül Ailesi, Ateş ve Buz, Türkçesi: Faruk Uysal, 25

Mürîd El-Bargusî, Sevmem, Türkçesi: İbrahim Demirci, 26

28 DOSYA: TURGUT CANSEVER

Sunuş, Dosya Editörü: Editörü Hacer Yeğîn Güneş, 28

Halil İbrahim Düzenli ile "Turgut Cansever" Üzerine Söyleşi, Konuşan: Hacer Yeğîn Güneş, 33

Ali Günvar, Büyük Bir Mimar- Turgut Cansever, 49

Eyyüp Akyüz, Varlık Tasavvuru ve Estetik Bağlamında Turgut Cansever'in Şehir, Mahalle ve Ev Tasarımı Düşüncesi, 52

Mehmet Öğün, Bir Çıraklığa Giriş Hikâyesi, 65

Mustafa Ruhi Şirin, , -Günlükler-"Çocuklara Karşı Aslı Görevimiz Dünyayı Güzelleştirmektir., 71

- Yusuf Civelek**, Turgut Cansever ve Ezoterizm, **105**
Enes Uyar, Düalitenin Kıskaçında İki Saray, İki Dönem, İki Kavrayış: Turgut Cansever Söyleminde Topkapı
ve Dolmabahçe Saraylarının Mimari İfadeleri, **111**
Serkan Duman, Bir Damarı Canlı Tutmak Ahmet Yılmaz, Karatepe Saçaklarının Düşündürdükleri, **114**
Ahmet Yılmaz, Karatepe Saçaklarının Düşündürdükleri, **116**
Batu Kepekciöglü, Kişisel Bir Cansever Atlası, **121**

126 YAZI

Cihan Aktaş, Her Şeye Rağmen Edebiyat, **126**

132 DENEME

Şükriye Şen, Seyyahın Tesellisi, **132**

134 ŞAİRİN ALFABESİ

Yunus Emre Altuntaş, Şiirin Amacına Dair-I, **134**

142 ELEŞTİRİ

Mehmet Aycı, "Kapımın Önünden Gelir Geçersin", **142**

145 YAZI

Mehmet Kurtoğlu, Âkif'in Üç Seyahati (Berlin-Necid-Ankara), **145**

152 YAZIYA NİÇİN VE NASIL BAŞLADINIZ?

Rukiye Saran Aydın, Okumak ve Yazmak Benim İçin Bir İhtiyaçtır, **152**

155 PORTRE

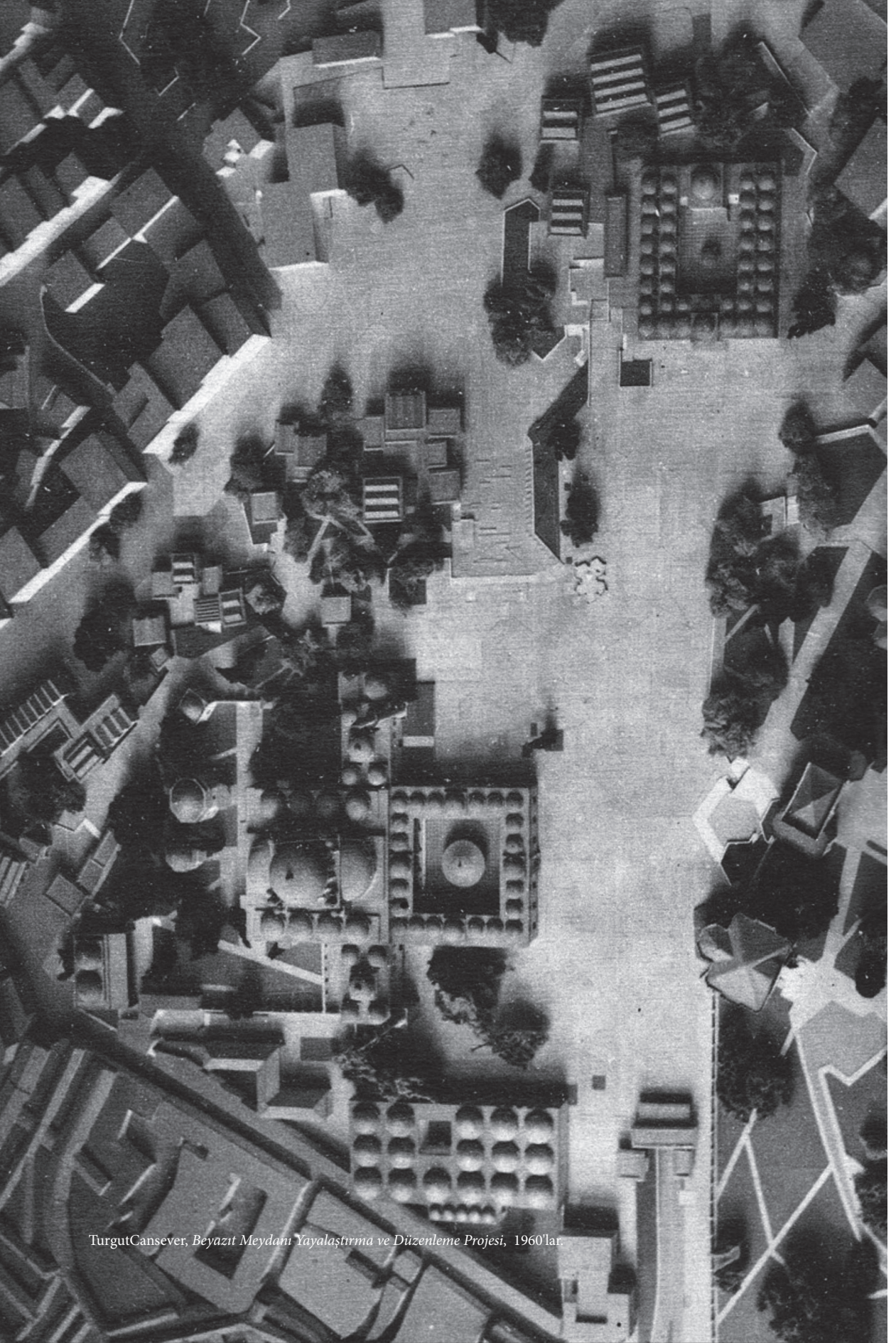
Mehmet Aycı, Bin Yaralı Göl, **155**

157 SÖYLEŞİ

Dilara Ayşe Akdeniz ile **Lethe Okyanusu'nda Hafıza Çiçeği: Kusursuz Düşüş Üzerine Derinliğin Keşfi**
Bağlamında Bir Söyleşi, Konuşan: **Gülşen Kırac**, **157**

164 YAZI

Mustafa Everdi, Devasa Bir İcmal: *Edebiyat Dergileri Atlası*, **164**

TurgutCansever, Beyazıt Meydanı Yayaġtırma ve Düzenleme Projesi, 1960'lar.

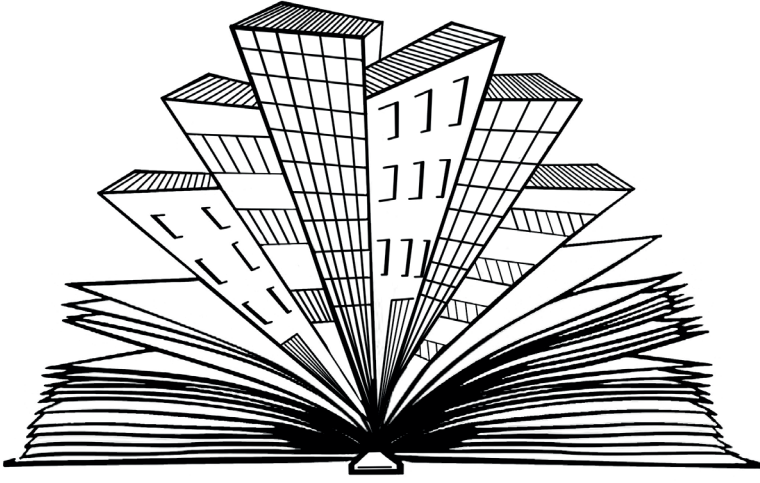
avlude karşılama

her yeni sayıyı hazırlarken sözün dünyayı anlamlandırma, güzel ve iyi kılma çabasına bir katkı sunma niyeti taşırız. ancak bazı zamanlar var ki, kelimeler bir araya gelmekte zorlanır, yazı yazanın kalemi ağırlaşır. çünkü dünya, vicdanı sızlatan bir eşikte durmaktadır. Gazze’de yaşanan son bombardıman, insanlığın temel değerlerini yerle bir eden vahşetin yeni halkası oldu. oysa Gazze, yalnızca bir coğrafya değil, vicdanın ve direncin adıdır. bombaların gölgesinde büyüyen çocuklar, hiçbir zaman unutmamamız gereken bir hakikati haykırıyor: insanlık, en çok sınıdığı yerde belli olur. bizler de bu sınavın içindeyiz. kalemimizle, kelitemizle, şiirimizle, fikrimizle... son saldırılarda hayatını kaybeden yüzlerce masum insanı rahmetle anıyor, bu vahşetten duyduğumuz derin üzüntümüzü bir kez daha dile getirmek istiyoruz.

bu sayımızın dosya konusu, mimarlık düşüncesiyle sadece binalar değil, medeniyet tasavvurları inşa eden bilge mimar Turgut Cansever. bize tevarüs eden duruşunu, efkârını ve âsârını özel sayı olarak ele alma niyetimiz baki olmakla beraber, o özel sayının mukaddimesi kabilinden sevgili Hacer Yeğün Güneş tarafından hazırlanan Turgut Cansever dosyamız onun, şehir ve insan arasındaki ilişkileri yeniden anlamlandıran bakış açısını ortaya koyuyor. biliyoruz ki bu bakış, bugünün dünyasında her zamankinden daha fazla önem taşıyor. mimariyi, sadece yapılar inşa etmek değil, ahlak ve inanç dünyamızın ayrılmaz bir cüzü, insan ruhunu ve toplum kimliğini şekillendiren bir sanat olarak gören Cansever; Beşir Ayvazoğlu ile yaptığı *dünayayı güzelleştirmek* isimli nehir söyleşide “şehir nedir?” sorusuna şöyle cevap veriyor: “şehir, medeniyetin tezahür ettiği yerdir. ahlakın, sanatın, felsefenin ve dinî düşüncenin geliştiği ortam olarak, insanın dünyadaki vazifesini ve en üst seviyede varlığın anlamını tamamladığı ortamdır. ... insanlar arası ilişkilerin belli bir düzen içinde cereyan etmesi için sağlam bir ahlak anlayışı, adalet ve karşılıklı sorumluluk duyguları gerekir. bütün bunları sağlayan düzenleyici bir inanç sistemi olmadan şehir, şehir olmaz.”

gafletin ve arsızlığın insanların evine, barkına ve ruhuna saldırmadığı, had bilmenin hassas terazilerde tartıldığı şehirleri hasretle yâd ederek ve yeniden inşasını umut ederek üzerine beton döküp oturduğumuz edep ve itidale dayalı medeniyetle Turgut Cansever gibi bilgelerin işaret ettiği yerleri kazıp yeniden irtibat kurmak üzere okumaya ve yazmaya devam ediyoruz. buyurun birlikte olsun:

hatice bildirici

İllüstrasyon: Zeynep Hilal Özder

EŞİK

İBRAHİM DEMİRCİ

“BİR YÜRÜYÜŞ EYLEYELİM!”

Hece'nin Şubat 2025 sayısında yayımlanan Eşik'i şu cümleyle bitirmiştik: “Âsaf Hâlet Çelebi (1907-1958) gerçekten çelebi bir şairimiz. İlk fırsatta Küplüce Mezarlığına gidip kabrini ziyaret etsem iyi olur!” Bu fırsatı bulmam pek gecikmedi. 27 Şubat Perşembe günü “Çelebiler Ailesi”nin kabirleri başında dua edebildim. Oradan dönerken Haldun Taner (1915-1986) ile de karşılaştım, duamı esirgemedim. Mezarlığın ayrı bir kapıdan girilen başka bir bölümünde A. Cahit Zarifoğlu'nun kabrini de arayıp bulduk, orada daha uzun süre kaldık.

Dergimizin bu sayısında dosya konusunun Turgut Cansever (1921-2009) olduğunu öğrendiğimde “Cansever” soyadının güzelliğini düşündüm: can sever, ruh sever; özü biçime, manayı maddeye tercih eder. Bu sadece bir tercihten ibarettir ve bu tercih elbette çok önemlidir. Kimileri, bu tercihe dayanarak hemen bir mefhum-ı muhalif icad edip “Canı seven, teni sevmez; özü önceleyen biçime dönüp bakmaz, manaya değer verenin gözünde maddenin hiçbir kıymeti olmaz!” gibi, varlığın dengesini bozacak, hayatımızın mevcut şartlarını berhava edecek tuhafıklara düşebiliyor.

Yüzyıllar önce büyük şairlerimizden Fuzûlî, bir gazeline şu beyitle başlamış idi:

Cânı kim cânânı için sevse cânânın sever

Cânı için kim ki cânânın sever cânın sever

Evet: “Ameller, niyetlere göredir.” Turgut Cansever'in sevdiği “can”, “Cânân”ı tanımayan yahut O'nu görmezden gelen, bencil, hoyrat ve nankör bir özne değildi; tam tersine sevgiyle, merhametle, dengeyle, ahenkle, rıza ile, saygı ile, sorumluluk ile dolu bir aktör idi. Yazık ki, o hayattayken onun can sevgisine hak ettiği değeri ve karşılığı veremedik. Cânân ve can sevgisi; ten sevgisine, madde sevgisine, ceset sevgisine, mumya sevgisine yenik düştü.

Yeryüzünü de onun bir parçası olan ülkemizi de finans kapitalin ve onun bir aparatı gibi işleyen teknolojinin figüranına ve belki de dekor malzemesine dönüşmekten kurtarmak ve korumak istiyorsak Turgut Cansever'in sözüne kulak vermeliyiz. Sürüklenecek kim nereye gidebilir?

Hece'nin Mart 2025 sayısında “Eşik”te Güner Ener'in ölüm tarihi yanlış dizilmiştir. Doğrusu: 8 Ağustos 2022. Düzeltir, bu yanlıştan dolayı özür dileriz.

İhsan Deniz

JUMBO

(...)

Yüzümden geçenleri okuyan patolog
ruhumun gen haritasını çıkardı.
Dememe ramak kaldı. Huzursuz
kalarak huzurlu olmak da tercih sebebi.
Diyecek oldu. İçimdeki harfleri gördü
topladığımı. Yalnızlıktan ölmek
dersini kim verecek?
Sakındım kendimi sormaktan.
Derbeder ömür.
Henüz sahici bir tövbe..
Melankoli yerine.

İsmet'e baktım: Çer-çöp
lâkırdılar, sersefil bir hayat,
paçavra bir ömür!

Kulağıma fısıldadım:
Bu saatte eve dönüşü erteleyelim.
Bu saatte harflerin, meselâ cim'in karnına
girmekten sakınelım. Bu saatte camlarda
yağmur, kar, fırtına.. türlü lezzet, makarna.
Bu saatte Özaşar ve annesi..
Kaydımızı hemen Yol Üstündeki Semender
sürücü kursuna yaptırılım. Üç çeşit hurmayla
yön bulalım: Acve, mebrum, sugay. Alıç
sirkesi, badem, kırmızı soğan, sardalya
yol versin kanımızdaki kırmızı hızlanmaya.
Eli öpülecekler ile Allah'ın selâmını almayanlar
listesi hazırlayalım hemen.

Boğazova'ya kederli su
toplamaya gidelim. Ve halka sırtan
belediye başkanlarından üşenmeyip
nefret edelim.
Bu şiiri ayıklamanın zorluğu yok.
Raynaud sendromun yoksa zorluk yok.
Beyin atrofin yoksa hiç yok.
Senkop uğramamışsa hiç mi hiç yok.
Not: Not yok, pilav var!
Navlun fiyatları fiyakanı bozabilir belki.
Melek balığı kalbini çalabilir.
Aldırma. Sadık olmak yeter sana.
On dokuz gün yıkanmazsan ne olur?
: Tavşanın kulakları su dolar.
Katlim vacibolur.
: Bakıra gözlerimi oymazsam.
“Çektim elimi dünya hevesinden”
Diyecek oldu durdu, durdu diyecek oldu.
Heveskâr dudaklarım.
Sinirli sinirli atıldı parmaklarım.
Daha ne kadar..?
“Spanish Eyes”: U2
Neden hep kalpten başlar nekroz?
Skolyoz grafisini nerden alabiliriz?
(Bu bölüm de hastalık ağacı gibi oldu!)
(Olsun! Hem ne demişti Novalis?)
(Bakınız: Çehresi Ufkum)

Susup gemileri seyri tercih edebilirdim.
Yosundan saatleri örtünebilir..
Şiire hiçbir katkımın olmadığını kabullenebilirdim.
Pîr aşkına yazmak, ne olsa gerek?
Sormayabilirdim.
Pîr aşkına âşık olmak?
Pîr aşkına ölmek?
Esenlik bulmak?

HECE

Yol kapalı.

Bulut kapamış olmalı.

Ve birden şiire giren Mısıroğlu kim

bu ve neden acaba?

sorularına ayna tuttu:

Bakınız: Bin dokuz yüz yetmiş dört

yılının Nâzım Hikmet kuklası,

tıbbi atık!

Hüseyin Atlansoy

DÖRT TAÇ SULTANLIĞI

XII - GENÇ ÖLMEK

rüzgarın kızısın sen ateşin oğlu
savurup saçlarını yak ufku kıpkızıl
suyun incisi sensin yolun tozu
ışık deniz dibini yüreğindir yürümek

cehennemdir yalımındaki ateş hadi gel
gel hadi cennettir saçlarındaki ak
araf bize göre değil - gelmez isen
beni kim gülümseyecek apak - ay

I-

cakası vardır genç ölmenin hafiften bir afi
yayılır toprağından bile kalkmaz dumanı
genç ölmüştür selçuk üstelik yeteneklidir
sanki daha osmandan toplamışken türkü
arabı farsı rumu sıyrılamamıştır moğoldan

sağlamcıdır çift sütun hesabı muhasebe kaydı
genç ölen önce çıkar geç ve genç döner tarihe

fatih de genç ölmüştür ah ki papalık otranto
hindistanda filleri uçuramadan yavuz genç
ne volga ne süveyş kanala düşmüş hayal sessiz
geç ölmüşsek ne çıkar tarihe daha genç döneriz

durup durur cakası kalbimizde genç ölmenin afili

HECE

Faruk Uysal

ÂŞIK PAŞA

ben bir şeyhe vardım
bozkırın tam ortasında
yolun kenarında bir Türkmen çadırı
seyreyler gelip geçen insanları.
dedi ki, zamanın önü sonu olmaz
ne ayakları vardır onun ne kanatları
gelip geçen insandır
zaman gelip geçmez.

dedi ki, paşa olmak değil
aslolan daima oluş halinde olmaktır.
dili Orhun Yazıtlarını, Kutadgu Bilig'i andırır
rüzgârını Yunus'tan almış
rahlesinde bir çelebiye mevlit yazdırır
kimseler bakmazken Türkçenin yüzüne
odur güller diken Dedem Korkut'un bahçesine.

zerreden, güneşten, 10 çeşit âdemden söz etti
bir kitap tutuşturdu elime, adı Garipler Kitabı
âşıktır şeyhim azıcık Hurûfi takılır
10 bölümden oluşan bir kitap
her bölümde 10 hikâye her hikâyede 10 icap
der ki, İlm-i Ledün'nün dahi şifresi 10'dur.

durmadım çalıştım ben de 10'u 33 yaptım
sen hesap et 3 kere 33 ne eder?
33 kere 33 = 1 kilobayt mesela
böylesi daha uygun dijital çağa
sen de değişmeyi ve değiştirmeyi ihmal etme asla.

zaman insanın gözünün içine bakarmış
dili yokmuş, konuşmazmış
meramını rüzgâra güneşe yıldızlara söyletirmiş
yoruldum zamanın içinde yürümekten
iki taşın arasında sıkışıp kalmaktan
ben bir şeyhe vardım
bozkırın tam ortasında
dardım, geniş oldum.

Ocak 2025

HECE

Cevdet Karal

NARKOZ

Tuttuğun gülden eline diken batarsa
Bil ki; narkoz altındasın az sonra
Kötü huylu ur alınır ustaca,
Masaya yatırılan ruhundan

Tanrı mı, bahçenin kendisi mi,
Kim acaba o cerrah? İki
Aynı kişi mi yoksa?

Budur yine olan, bir balkondan
Fesleğen, saptığın sokaktan
Yasemin kokusu aldığında

Şiir de, an olur, narkoz etkisi yapar
Alınır içimizden o yorucu tutkular,
Yüreğe varan hayallerin yardımıyla

Hayrettin Kara'ya

Ali K. Metin

BÜYÜK ÖTENAZİ

Sakallarımı bu yakışıklı kocaman ilk defa böyle
 Sana inan ilk defa bu lanet okumam
 Bir usturanın tarihe yahut öteye beriye çarpması
 Çarpa çarpa kırıldığımız fücür
 Ötekisi coğrafyanın başka rengi
 Grameri bozan tanıdık kurdeşen
 Hendesende ey çok sesli karanlık
 Orman kanunuymuş imdi biriken safra
 Modern salvolar da ters dönmüş bir Promete
 Buna şahittir kana doymayan yeryüzü
 Yasak cumartesiler yüzlercesiyle belki
 Şahit şaşkın alabora
 Yuh olsun teklememiş kalbe artık.

Alışığız yaz ve kış geçiyor
 Her taş korkuluklarımıza uluyan mihrabıyla gelir
 Nasılsa şu son fısıltılı fısıltısız
 Toprağın kader olduğunu en çok bize ölülerimiz söylüyor
 Çocukların çocuk olmadığını bazen bir öğle vakti
 Olmadığını Allah'tan büyük ehram
 Moru mor havalarda dili cem edip söyleseler
 Bilir misin ki ne saadet düşmana benzemek
 Ne güzel yarasaları çıldırtan kahramanlık
 Sonunda kocaman sakallarım la yüz süzlere ben az ustura
 Ben ben dediğim bütün İbrahimler
 Adem ile Havva
 Sormaz mıyım sana asrımızı yadırgayan yeminlerin
 Nereye hoyrat pelerinler arasından
 Nerde kaldı sol elin senin.

Çarpma sesi boğulma hissi hiç bu gözlerin ve kemiklerin
 Protez akıl protez ruh protez düzen parçalanan aynalarda
 Diyalektik filan suları emziren lale hani
 Yengecin hep yengeç olduğuydu tanıyoruz
 Bir kere daha sesli ya da sessiz.

Kayıp gebeliklerin acılığında yani sen daha doğmamışken
 İnanmak ateşi çaldığına ve nomosun çürümediğine
 Ve silahlara çok zor.